

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 18 päivänä joulukuuta 2013

968/2013

Laki

poronhoitajien sijaisavusta vuonna 2014

Annettu Helsingissä 13 päivänä joulukuuta 2013

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Lain soveltamisala

Poronhoitajalle korvataan hänen itse järjestämästään ja vuonna 2014 saamastaan sijaisavusta aiheutuneita kustannuksia valtion talousarviossa osoitetun määrärahan rajoissa siten kuin tässä laissa säädetään.

2 §

Poronhoitaja

Tätä lakia sovelletaan poronhoitajaan, jolla on yksin tai yhdessä hänelle sukua suoraan alenevassa polvessa olevan ja hänen taloudestaan vakinaisesti elävän alle 18-vuotiaan henkilön kanssa omistuksessaan vähintään 50 poronhoitolain (848/1990) 5 §:ssä tarkoitettua lukuporoa. Lisäksi edellytetään, että hän on velvollinen ottamaan maatalousyrittäjän

eläkelain (1280/2006) 10 §:ssä tarkoitetun vakuutuksen ja hänellä on voimassa sellainen vakuutus tai vireillä hakemus sen saamiseksi. Porojen omistusoikeus ja määrä perustuvat sijaisavun suorittamisajankohtana käytävissä olevaan viimeksi vahvistettuun poronhoitolain 30 §:ssä tarkoitettuun poroluetteloon. Poroluettelon vahvistamisen jälkeen tapahtuneet muutokset otetaan huomioon vain, jos paliskunnan hallitus on ennen sijaisavun suorittamisajankohtaa vahvistanut muutoksen.

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *poronhoitotyöllä* maatalousyrittäjän eläkelain mukaan vakuutettavaa poronhoitotyötä;
- 2) *perheenjäsenellä* puolisoa ja alle 18-vuotiasta henkilöä, joka elää vakinaisesti po-

ronhoitajan taloudessa ja on poronhoitajalle tai tämän puolisolle sukua suoraan alenevassa polvessa;

3) *puolisolla* aviopuolisoa ja henkilöä, jonka kanssa poronhoitaja jatkuvasti elää yhteisessä taloudessa avioliitonomaisissa olosuhteissa.

4 §

Korvauksen maksamisen edellytykset

Poronhoitajalle voidaan korvata kustannuksia, joita hänelle aiheutuu siitä, että hän hankkii itselleen sijaisen poronhoitotöihin. Edellytyksenä on, että sijaisavun tarve on johtunut hänen sairauden tai tapaturman aiheuttamasta työkyvyttömyydestään. Kustannusten korvaaminen sijaisavun alkamista seuraavien kuuden peräkkäisen kalenteripäivän jälkeiseltä ajalta edellyttää, että työkyvyttömyys osoitetaan lääkärintodistuksella.

Kustannuksia voidaan korvata vain, jos ne ovat aiheutuneet sellaisten sijaisavun suorittamisajankohtana välttämättömien poronhoitotöiden hoitamisesta, jotka poronhoitaja olisi itse tehnyt omaan, perheenjäsenensä tai paliskunnan lukuun, jolle olisi ollut työkyvytön.

Kustannuksia ei korvata poronhoitajalle, joka sijaisavun suorittamisajankohtana saa työntekijän eläkelain (395/2006) 3 §:ssä mainitun lain mukaista toistaiseksi myönnettyä täyttä työkyvyttömyyseläkettä, täyden työkyvyttömyyseläkkeen suuruista kuntoutustukea tai työttömyyseläkettä.

Kustannuksia ei korvata myöskään, jos:

- 1) sijaisena on toiminut poronhoitajan perheenjäsen;
- 2) poronhoitajan perheenjäsen olisi voinut tehdä sijaisen tekemän työn;
- 3) työtä varten on myönnetty muuta julkista rahoitustukea;
- 4) työ kuuluu poronhoitajan tehtäviin hänen ollessaan työsuhteessa tai toimeksiantosuhteessa paliskuntaan;
- 5) työ kuuluu poronhoitajan hoitamaan luottamus- tai hallintotehtävään tai vastaavaan tehtävään; tai
- 6) työ muodostuu sellaisesta porotuotteen jalostuksesta, joka ei ole tuotteen säilyvyyden kannalta välttämätöntä.

5 §

Korvauksen määrä

Sijaisavusta aiheutuneita kustannuksia voidaan korvata enintään 150 tunnilta poronhoitajaa kohti.

Korvaus on poronhoitajalle sijaisavun järjestämisestä aiheutuneiden kustannusten suuruinen, kuitenkin enintään 17 euroa tunnilta.

Sijaisavun järjestämisestä aiheutuneina kustannuksina pidetään:

1) poronhoitajaan työsuhteessa olevalle työntekijälle maksettua palkkaa sosiaaliturvakuluineen; ja

2) työkorvausta, joka on maksettu ennakoperintärekisteriin merkitylle palvelun tuottajalle.

Edellä 2 momentissa mainittu rahamäärä vastaa työntekijän eläkelain 96 §:n 1 momentissa tarkoitetun palkkakertoimen tasoa vuonna 2010.

6 §

Korvauksen hakeminen

Korvausta haetaan Maatalousyrittäjien eläkelaitokselta (*Mela*).

Korvausta on haettava kahden kuukauden kuluessa kustannusten perusteena olevan sijaisapujakson päättymisestä, kuitenkin viimeistään 31 päivänä tammikuuta 2015. Korvaus voidaan myöntää, vaikka sitä ei ole haettu määräajassa, jos korvauksen epääminen myöhästymisen vuoksi olisi kohtuutonta.

Hakemukseen on liitettävä sijaisen selvitys sijaisavusta. Hakemuksesta ja sen liitteistä on käytävä ilmi:

- 1) sijaisavun ajankohta;
- 2) sijaisen hoitamat tehtävät;
- 3) sijaisavun järjestämisestä aiheutuneet kustannukset;
- 4) muut kustannusten korvaamiseksi tarvittavat tiedot.

7 §

Lausunnot

Poronhoitolain 19 §:ssä tarkoitetun porosännän tai tämän ollessa estynyt mainitun

pykälän 2 momentissa tarkoitetun poroisännän sijaisen on annettava Melalle lausuntonsa, josta ilmenee tarvittavassa laajuudessa hänen arvionsa siitä, täytyvätkö kustannusten korvaamisen edellytykset. Lausunnon antaa sen paliskunnan poroisäntä, jonka osakas sijaisapua käyttänyt poronhoitaja on. Poronhoitajan on ilmoitettava poroisännälle sijaisavun järjestämisestä välittömästi sijaisputarpeen ilmaannuttua.

Mela voi pyytää paliskunnan hallitukselta lausunnon, jos kustannusten korvausta koskeva hakemus on ristiriidassa 1 momentissa tarkoitetun lausunnon kanssa tai jos se on muutoin asian selvittämiseksi tarpeellista.

8 §

Päätöksenteko ja korvauksen maksaminen

Päätös voidaan antaa automaattisessa tietojenkäsittelyssä tai muutoin ainakin osittain painomenetelmää käyttäen aikaansaatusasiakirjana. Tällöin allekirjoitus voidaan merkitä päätökseen koneellisesti. Päätös annetaan tiedoksi asianosaiselle hallintolain (434/2003) 59 §:ssä säädetyllä tavalla.

Mela maksaa korvauksen korvauksensaajan ilmoittamalle Euroopan unionin jäsenvaltiossa sijaitsevassa pankissa olevalle tilille.

9 §

Perusteettomasti maksetun korvauksen palauttaminen

Jos korvausta on maksettu perusteettomasti, korvauksen saaja on velvollinen palauttamaan liikaa saamansa korvauksen Melalle.

Mela voi luopua takaisinperinnästä osittain tai kokonaan, jos tämä katsotaan kohtuulliseksi eikä perusteettomasti maksetun korvauksen maksamisen ole katsottava johtuneen korvauksen saajan tai hänen edustajansa vilpillisestä menettelystä. Mela voi luopua takaisinperinnästä myös silloin, kun takaisinperittävä määrä on vähäinen. Päätös takaisinperinnästä on tehtävä viiden vuoden kuluessa perusteettoman korvauksen maksamisesta.

Jos takaisinperintäpäätöksellä vahvistettua

saatavaa ei ole suoritettu eräpäivänä, saadaan periä vuotuista viivästyskorkoa eräpäivästä lukien korkolain (633/1982) 4 §:n 1 momentissa säädetyn korkokannan mukaisesti. Eräpäivä saa olla aikaisintaan kahden viikon kuluessa takaisinperintäpäätöksen antamisesta.

Takaisinperintäpäätöksellä vahvistettu saatava viivästyskorkoineen on suoraan ulosotokelpoinen. Sen perimisestä säädetään verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007).

10 §

Muutoksenhaku

Melan päätöksestä saa valittaa Rovaniemen hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Valituskirjelmä on toimitettava muutoksenhakujassaan Melalle.

Melan on oikaistava päätöksensä, jos se hyväksyy valituksen kaikilta osin. Muussa tapauksessa Melan on toimitettava valituskirjelmä, lausuntonsa sekä asiassa kertyneet asiakirjat viipymättä ja viimeistään 30 päivän kuluessa valitusajan päättymisestä Rovaniemen hallinto-oikeudelle.

Hallinto-oikeuden päätöksestä saa valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

11 §

Yleinen johto, ohjaus ja valvonta sekä toimeenpano

Tässä laissa tarkoitetun toiminnan yleinen johto, ohjaus ja valvonta kuuluvat sosiaali- ja terveysministeriölle. Tämän lain toimeenpanosta vastaa Mela.

12 §

Valtion korvaus sijaisavun kustannuksista

Valtion varoista korvataan Melalle 4 §:ssä tarkoitettujen korvausten maksamisesta aiheutuneet kustannukset valtion talousarviossa osoitetun määrärahan rajoissa. Korvaus mak-

setaan ennakkoina kahtena yhtä suurena eränä tammi- ja heinäkuussa 2014 siten, että ennakko on Melan käytettävissä kuukauden ensimmäisenä pankkipäivänä. Sosiaali- ja terveysministeriö voi erityisestä syystä maksaa ennakkoa edellä säädetystä poiketen, jos Melan valmius maksaa tässä laissa tarkoitettua korvaukset muutoin vaarantuisi.

Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa viimeistään 25 päivänä kesäkuuta 2015 valtion korvauksen lopullisen määrän. Tätä varten Melan on toimitettava ministeriölle selvitys kustannuksista viimeistään vahvistamista edeltävän kuukauden 20 päivänä.

Jos Melalle maksetut ennakot ylittävät valtion korvauksen lopullisen määrän, Melan on palautettava liikaa saamansa määrä valtiolle.

13 §

Valtion korvaus hallintokustannuksista

Valtion varoista suoritetaan Melalle kohutuullinen korvaus tämän lain mukaisten tehtävien hoitamisesta Melalle aiheutuvista hallintokustannuksista.

Sosiaali- ja terveysministeriö päättää Melan esityksestä 1 momentissa tarkoitetun kohutuullisen korvauksen määrän ja suorittaa korvauksen Melalle maatalousyrittäjien lomituspalvelulain (1231/1996) 31 §:ssä tarkoitetun korvauksen yhteydessä.

14 §

Poronhoitajan ilmoitusvelvollisuus

Poronhoitajan on ilmoitettava Melalle itseään, perhettään ja poronhoitotyötään koskevista seikoista, jotka voivat vaikuttaa tämän lain mukaisen korvauksen saamiseen tai maksettavan korvauksen määrään.

15 §

Tietojen luovuttaminen ja salassapito

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 24 §:n 1 momentin 20 kohdassa säädetään, salassa pidettäviä ovat myös sellaiset tämän lain toi-

meenpanoon liittyvät asiakirjat ja niihin sisältyvät tiedot, jotka koskevat poronhoitajan taloudellista asemaa.

Melalla on oikeus sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään, salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä antaa Verohallinnolle verotusta varten tarpeelliset, tämän lain toimeenpanoon perustuvat hallussaan olevat tiedot maksamistaan korvauksista, korvauksen saajista ja korvauksen perusteena olevista kustannuksista.

16 §

Oikeus tietojen saamiseen

Paliskunta, poroisäntä, poroisännän sijainen sekä veroviranomainen, Väestörekisterikeskus, maistraatti, Eläketurvakeskus, eläkesäätiö ja muu eläkelaitos ovat velvollisia antamaan Melalle sen pyynnöstä maksutta ja salassapitosäännösten estämättä hallussaan olevat tiedot, jotka koskevat poronhoitajan yritystoimintaa ja hänelle myönnettyjä eläkeitä, sekä muut tiedot, jotka ovat välttämättömiä käsiteltävänä olevan asian ratkaisemiseksi tai siihen liittyvien toimenpiteiden toteuttamiseksi taikka Melalle tämän lain toimeenpanoa varten annettujen tietojen tarkistamiseksi.

17 §

Melan oikeus käyttää muissa asioissa saatuja tietoja

Melalla on oikeus yksittäistapauksessa käyttää tämän lain mukaista asiaa käsitellessään muiden sille säädettyjen tehtävien hoitamista varten saamia tietoja, jos on ilmeistä, että nämä tiedot vaikuttavat tämän lain mukaiseen korvaukseen ja tiedot on lain mukaan otettava huomioon päätöksenteossa ja Melalla olisi oikeus saada nämä tiedot muutenkin erikseen. Korvauksen hakijalle tulee ilmoittaa etukäteen mahdollisesta tietojen käytöstä.

18 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2014.

Helsingissä 13 päivänä joulukuuta 2013

Tasavallan Presidentti
SAULI NIINISTÖ

Sosiaali- ja terveysministeri *Paula Risikko*